2. štev. V Kranju, dne 14. januarja 1911. XII. leto.

GORENJEC

Političen in gospodarski list.

Stane za Kranj z dostavljanjem na dom 4 K, po pošti za celo leto 4 K, za pol leta 2 K, za druge dežave stane 5·60 K. Posamezna številka po 10 vin. — Na naročbe brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Uredništvo in upravništvo je na pristavi gosp. K. Floriana v «Zvezdi».

Izhaja vsako soboto zvečer

Inserati se računajo za celo stran 50 K, za pol strani 30 K, za četrt strani 20 K. Inserati se plačujejo naprej. Za manjša oznanila se plačuje za petit-vrsto 10 vin., če se tiska enkrat, za večkrat znaten popust. — Upravništvo naj se blagovolijo pošiljati naročnina, reklamacije, oznanila, sploh vse upravne zadeve, uredništvu pa dopisi in novice. — Dopisi naj se izvolijo frankirati. — Rokopisi se ne vračajo.

Naše narodno-gospodarske zadeve.

I.

Zabeležiti nam je zopet žalosten pojav v našem narodnem gospodarstvu. Že dlje časa so krožile po svetu sumljive govorice o gospodarstvu „Glavne posojilnice" v Ljubljani. Zadnjo nedeljo se je vršil izvenredni občni zbor, kjer se je pokazalo pravo stanje prizadete posojilnice. Vsi dolgovi ali pasiva tega zavoda znašajo 4,015.723 K, imetje ali aktiva pa na papirju 3,900 000 K. Sodi se pa, da znaša cel primanjkljaj 1,287.782 K. Kako je prišlo v primeroma kratkem času do tako velikanskih izgub, katere bodo škodovale slovenskim narodnogospodarskim institucijam še dolgo vrsto let? Krivda leži v tem, da so se dovoljevala moči posojilnice nerazmerno visoka posojila, dostikrat celo brez vsake sejne odobritve ali vednosti upravnega sveta (odbora). Če pomislimo, da ima sam Matija Hudnik, kateri je zavodu cel čas načeloval, izposojilo 1,200.000 K, ter da ves čas obstoja pet let ni plačeval obresti, je nekaj nezaslišanega. Najsramotneje pa je, dajati tako velika posojila v špekulacijske svrhe, kakor se je delalo v tem slučaju ravno z veleposestvom Dol pri Gradcu in nekimi hišami na Dunaju. Velikanski znesek te posojilnice je zabit tudi v znanih vodnih silah pri Kranja, o katerih se je prav često pisalo.

Posojilnica je ustavila izplačevanje vlog, kakor tudi posojil. Nedeljski občni zbor je sklenil, da posojilnica likvidira.

V slučajih, ako kdo zabrede v slab denarni položaj, pozna zakon dve poti: ali se likvidira ali napove konkurz. Pot razdruženja ali likvidacije je častnejša, lepša, navadno boljša za prizadete stranke, uspešnejša. Z likvidacijo se doseže sporazumljenje z upniki mirnim potom, ter cela razdružba ne prizadeva posebnih stroškov. Drugača pa je stvar z napovedjo konkurza. Stvar vzame v roke oblast. Vse delo se izroči v roke konkurznemu upravitelju, navadno kakemu odvetniku. Upniki imajo pravico si izvoliti upniški odbor, kateri potrdi po predlogih upravitelja razdelitev mase. Končno, ko je konkurz upravljen, navadno po preteku več let, se vsi stroški odbijejo od izterjanih terjatev, ter čisti ostanek razdeli percentuelno med upnike. Ta način prizadene ogromne stroške. Nek mlad gospod nam je zatrjeval pred kratkim, da bi mu zadostoval ekspensar 4 do 5 konkurzov večje vrste, da bi živel celo življenje brez skrbi!

Kako bode s hranilnimi vlogami pri glavni posojilnici? Zakon pravi, da jamčijo člani zadruge solidarno, vzajemno s celim svojim premoženjem za obveze zadruge. Članov je v glavni posojilnici nekaj nad 500. Mogoče je, da bi res ne bil kdo v stanu izpolniti članske obveznosti, zato morajo pa ostali člani več doplačati.

Premotrivalo se je tudi vprašanje, koliko članov je pri glavni posojilnici, katere bi lahko poplačali obveze. Ako bi bilo n. pr. samo 100 članov izmed vseh 500 — pa jih je mnogo več — da posedujejo premoženje, prišlo bi za pokriti na vsakega 20.000 K.

V čast nekaterim članom odbora je pa konštatirati, da so že dosedaj podpisali prostovoljno znesek 300.000 K v pokritje primanjkljaja. Tudi je mnogo članov tega zavoda uradnikov raznih kategorij, med katerimi se deluje na to, da jih odkupi vlada na en ali drugi način vseh obveznosti. Kakor je čuti, je dala vlada v tem oziru že neko obljubo. Z isto pravico, kakor uradniki bi zahtevali lahko tudi obrtniki, trgovci in kmetje kot člani te zadruge od vlade pomoči. Saj se mora njih eksistenca braniti ravno tako kakor uradniška.

Lahko se reče mirnim srcem, da bodo dobili vlagatelji svoje vloge popolnoma povrnjene, seveda bode treba čakati nekaj časa, da se razmere popolnoma urede in zadobi potrebna jasnost.

*

Denarna zadrega tega zavoda je storila, da se je pričel po naših krajih med denarnimi zavodi pravi pravcati boj za denar. To tembolj, ker je prebivalstvo pričelo precej dvigati vloge.

Posebno so drli ljudje v neki znani klerikalni denarni zavod, o katerem krožijo — in mi konštatiramo samo to in nič več, kar se govori — že več časa vznemirjajoče vesti. Baje izposojuje velike svote brez pravega poroštva v klerikalno-politične namene izven dežele, kakor Hrvaško, Dalmacijo i. t. d. «Slovenec» se sicer zelo širokousti in kriči, da je denar varno naložen. Nas navdaja bojazen, kajti ljudje pravijo: o čemer se mnogo govori, se rado uresniči. Žalostni dosedanji izgledi kažejo in uče, da je papir potrpežljiv, ter se dá tiskati na papir najugodnejša bilanca in računsko poročilo, ko pa pride sila, ko zmanjka razpoložljivega denarja, se pokaže prava mizerija. Zdi se nam, da hočejo nekateri zavodi nastopati nasproti javnosti z neko eleganco, finesso in suverenitete. Nastavijo velikanski personal, katerega vzdrževanje stane mnogo več, kakor pa so redni dohodki; tem potom se zabrede v stiske, iz katerih ni rešitve!

Vsled navala glede dviga vlog je napovedal ta denarni zavod vojsko uglednemu zavodu v Ljubljani, dasiravno je ta zavod eden najbolj

PODLISTEK.

Angela.

Dalje.

Dosti se je govorilo o Angeli in Leo je spoznal, da je deklica s svojim življenjem na potu v propad, kamor jih je padlo že toliko in toliko. Zanimala ga je zato.

Dobil je priložnost, da se je seznanil, in deklica mu je postala prav simpatična. Vedel je za boje, ki so se vršili v njeni notranjosti. Večkrat sta govorila, nanesel je tako slučaj — in Leo je spoznal, da mu je deklica naklonjena ter vrlo rada posluša njegove besede. Ona pa si je domišljevala, da se je seznanila z osebo, kateri bo smela zaupati svoje duševne boje in lahko prosila moralne pomoči. Neko popoldne mu je vse odkrila in ga prosila sodbe ter nasveta. Drhtela je po vsem telesu in prsi so se ji burno dvigale, ko je vprla v njega svoje svetle oči in pričakovala od zaupanja polne osebe odgovora. Leo se je že pripravil za ta trenutek vsled sklepa, da odpre ubogi deklici oči. Vzel je torej nekaj pisem iz žepa in jih izročil trepetajočemu bitju ob svoji strani.

... «On zatrjuje Elici do smrti trajno ljubezen,» zavpije kakor blazna deklica. «On, ki mi je s solzami prisegel in rotil zvestobo, more goljufati svojo Angelo, ki je našla v njem svojo prvo razcvitajočo ljubav in se je vsa darovala svojemu ljubljenemu bitju.»

Vzdihovala je, solze so ji molčile očesi in spustila se je v obupen jok.

«Ne strašite se resnice, draga Angela, ker boljše je, da živite v jasnosti, kot pa v zmoti, ki bi vam nekoč vlila več žalosti v srce kot danes, ko imate še odprta pota do sreče...»

Vzdignil je deklico, ki je zdrhnila na koleni in jo privil k sebi. Tedaj ji je pravil o Franu, njegovem nekdanjem prijatelju, in o varanju Francovem z Elico, od katere je on na slučajen način dobil Francova pisma, ki jasno govore o njegovem podlem značaju. Težko je sopla Angela in poslušala odkritosrčne besedi Leona. Ko sta se ločila, moral ji je obljubiti skorajšen zopetni poset...

... Zopet je bil Leo pri nesrečni deklici, kamor je prinesel tudi svoje gosli. Bil je namreč dober goslač. Pogovarjala sta se o njenih razmerah.

Leo ji je govoril o življenju, ki se razvija potom treznega mišljenja, in o življenju, ki ugrabi človeka, če zaupa le srcu in ne sliši klica, s katerim ga hoče varovati duša. Veruje, da se uda človek ljubezni in da mu ta prinese božanstveno srečo, toda ljubezen, ki se ni pojavila v zdravih odnošajih, je bolna, je izraz perverznega čuvstvovanja in ta dostikrat ogoljufa človeka za lastno srečo. Vpraša Angelo, kaj je vsebina njene ljubezni do Frana? Ali njegovo preteklo življenje, ki je dolga veriga podlosti in razmer z deklicami raznih kategorij, katerih večina pripada natakaricam? Ali je njegova pridnost v uradu, radi katere je bil discipliniran in prestavljen v drug kraj? Ali je končno varanje z Elico, katero se dokazuje? Kaj je torej? Ali so vsa ljubezen le njegove besede, ki so lepe morebiti po mislih in sestavi, a prazne po vrednosti? «Kje je torej, kje tiči jedro one ljubezni, ki jo čutite do njega, akoravno imata glede zakona velike zadržke: protivnost sorodnikov, uravnava njegovih gmotnih razmer, vsled česar bi ga morali čakati še več let in končno doživeti sramoto, da vas zapusti?

Blaznost je vaša ljubezen in blazno je, da si nakopovate srd očeta in tete in sploh s svojimi nesrečnimi dejanji žalostite sorodnike. Angela! Spoznajte, idite v raj in ne tvegajte sebe!»

Med govorom je Angela razodevala svoje lahko pritrjevanje in spremljevala je besede s solznimi očmi, bledimi lici, vzdihi in drhtečim telesom.

«Da,» vzdihne, «zrušen je psihični hip moje ljubezni in v obupnem stanju čepim. Kam sem zašla?... Še ljubim njega, Frana, ker v njem biva to, kar se je ravno kar razblinilo v nič. Bajni svet, kamor so toliko in tolikokrat vhajale moje misli in hrepenenja, o, razprši si se kot fatamorgana v prevaro! Leo, hvaležna sem vam za vse večtedensko delo, a hudo mi je, trpim in bojim se resničnih besed. Ne, ne, ne smem ga več ljubiti! — O Fran! Kako podlo se igraš z mojo srečo in me tako varaš in goljufaš s svojimi besedami mene, nerazsodno deklico.»

Dalje prih.

Ako še niste, pošljite naročnino!

varnih zavodov na Slovenskem. V «Slovencu» so se objavljale neumnosti, katerih bi se sramoval vsak pameten človek. Ne vemo, ali se dobi na vsem Kranjskem človek, ki bi trdil, da v mestnih hranilnicah, kjer stoje dobra mesta z vso svojo davčno močjo za varnost vlog, niso denarji varno naloženi! Tako pisanje, bevskanje in beganje ljudi jezi vodo na nemški mlin, na Kranjskem sosebno «Kranjsko nemško hranilnico v Ljubljani» ter krepi s tem gospodarsko, jezikovno, kakor tudi politično moč Nemcev. V narodnem, jezikovnem oziru pa čutijo izvenkranjski Slovenci še obilno večjo škodo.

Kako bomo volili po novem občinskem volilnem redu.

Dalje.

47. Kdo tvori reklamacijsko komisijo? V reklamacijski komisiji so: župan kot predsednik in štirje občani, ki so opravičeni voliti in katere izvoli občinski odbor.

48. Ali je dopustna še kaka pritožba? Proti razsodbi volilne komisije se lahko pritoži potom županstva na okrajno glavarstvo, ki končno veljavno razsodi.

49. Kdaj so veljavni volilni imeniki? Volilni imeniki so takrat veljavni, kadar jih župan potrdi. To se zgodi, ako zoper razsodbe reklamacijske komisije ni bilo nadaljnih pritožb, po preteku osmih dni. Ako so bile pa vložene kake pritožbe, je volilne imenike popraviti in vnovič razpoložiti za osem dni.

50. Kdaj bo volitev in kako se razglasi? Kdaj bo volitev mora, župan razglasiti vsaj 14 dni prej po javno nabitih listih z naznanilom: 1. na katerih krajih, 2. katere dni in ure se voli in 3 koliko občinskih zastopnikov bo voljenih. Obvestiti mora o tem tudi politično okrajno oblastvo in takoj vsem volilcem dostaviti volilne izkaznice in glasovnice, katere morajo biti za posamezne volilne razrede raznobarvne, in sicer za prvi volilni razred bele, za drugi modre, za tretji rdeče in za volitev podobčin zelene. Pri teh je tudi označiti ime podobčine, za katero se voli.

51. Kaj je označiti na volilni izkaznici? Na volilni izkaznici je označiti dan in čas volitve in število občinskih zastopnikov, ki naj jih voli dotični volilni razred.

52. Kaj je storiti, ako se glasovnica izgubi ali pokvari? Namesto izgubljenih izkaznic naj izda župan volilnemu upravičencu na njegovo zahtevo duplikat izkaznice. Namesto nerabljivih glasovnic mora župan ali na dan volitve predsednik volilne komisije na zahtevo volilnih upravičencev izročiti druge glasovnice.

III. O volitvi.

53. Kdo vodi volitev? Volilna komisija, ki obstoji iz župana ali kakega občinskega svetnika za predsednika in štirih občanov, katere si privzame župan za zaupne može. Tudi politična oblast sme poslati k volitvi svojega zastopnika.

54. Ali se vrši oddaja glasov za vsak posamezni volilni razred posebej? Oddaja glasov se ne vrši posebej in je dano volilcem vseh treh razredov na prosto izvrševati svojo volilno pravico tekom celega časa, ki je določen za oddajo glasov.

55. Ali smejo biti pri volitvi navzoči tudi zaupniki strank? Na željo strank, ki so svoje zaupnike imenovale županu, lahko isti določi primerno število teh zaupnikov, ki imajo pravico biti navzoči do konca volitve.

56. Koliko članov šteje občinski odbor? V občinah, ki imajo manj kot 100 volilnih upravičencev, 9 članov, v občinah, ki imajo 100 do 300 volilnih upravičencev, 12, v onih, ki imajo 301 do 600 volilnih upravičencev, 18, v onih, ki imajo 601 do 1000 volilnih upravičevncev, 24 in v občinah, ki imajo nad 1000 volilnih upravičencev, 30 članov.

57. Kako se voli? Predsednik volilne komisije ima, predno se prične z oddajo glasov, zbrane volilce opozoriti na §§ 9—11 obč. vol. reda, o lastnostih, katere so potrebne izvoljencu; dalje naj razloži, kako se glasovi oddajajo in štejejo ter naj volilce opomni, da voli vsak brez kakega samopridnega namena po svoji najboljši volji in vesti tako, da bo za občino najkoristnejše. Dalje prih.

Naprednjaki! Podpirajmo in širimo svoje časopisje tako, kakor to delajo klerikalci. Napreduje le tista stranka, ki ima dober in zelo razširjen tisk. Zatorej berite in naročajte „Gorenjca“!

Poučni listek..

O sestavi računskih zaključkov.

Dalje.

Ako vodi knjigovodja kake zadruge knjige popolnoma redno ter se od časa do časa, vsaj mesečno in ob koncu leta prepriča o pravilnosti vknjižb, če se vjemajo posamezne postavke nasprotujočih si računov ali konta, tedaj se zaključek sestavi s pravo lahkoto.

Težja je stvar, ako knjige niso v polnem redu. Tedaj je najprvo potrebno, da se knjige popolnoma urede ter potem šele prične s sestavo.

Naše zadruge, bodisi denarne ali nedenarne, vodijo kar najmanj mogoče knjig ter imajo le neobhodno potrebne. Navadno opravljajo posamezni odborniki pri naših malih kmečkih zadrugah vsa dela brezplačno, služeči edino dobri stvari ter blagostanju ljudstva, med katerim žive. Je tudi res, da mora vsak pravi zadrugar imeti že neko prirojeno nagnenje in ljubezen do dela, da z uspehi, katerim se žrtvuje v svojem prostem času, koristi bližnjemu. Zato se sebičneži, osebni koristolovci zadružni misli in ideji ne morejo ter se tudi ne bodo nikdar približali, ter ji bodo gotovo vedno dosledno nasprotovali v večalimanj prikriti obliki.

Ravno vsled tega, ker žrtvujejo pravi zadrugarji svoj prosti čas skupnemu, nesebičnemu vzajemnemu delu na korist celoti ljudstva brezplačno, se ne more zahtevati, da bi se vodile vse mogoče posebne knjige za vsako malenkost, kakor tamkaj, kjer je nastavljenega dovolj uradništva. Kmečka zadruga vknjiži po svoji najboljši vesti vsak prejemek v blagajniški dnevnik — ta knjiga se sploh vedno rabi za prvo vknjižbo — ravno tako zopet vsak izdatek.

Knjige se naj večkrat zaključujejo.

Blagajniški dnevnik je treba zaključiti ali vsak uradni dan, kar je jako priporočati, ker se na ta način takoj zasledi vsaka storjena napaka ali napačna vknjižba, ali vsak teden ali vsaj vsak mesec. Da bi se vodil blagajniški dnevnik skozi celo leto, ne da bi se kdaj zaključil, ni priporočati, ker bi se tako storjena napaka kaj teško dognala, ter bi to povzročilo obilo dela.

Ne smemo zamolčati, da smo Slovenci pridni, uslužni, postrežljivi in znanosti željni ljudje. Odbornike naših kmečkih zadrug je že izučila ponekod kolikor toliko preteklost ter ne zaupajo, da bi vkniževala skozi ves čas samo ena oseba, ali da bi ta oseba imela ves upliv in vpogled v knjige, vsled tega se odborniki tudi v delu nekoliko menjujejo, kar je popolnoma odobravati. Pri takem ravnanju pridobi tudi kmečki posestnik, kateremu je knjigovodstvo skoro nepoznano v nekaj mesecih glavne pojme in neko ročnost, katere potrebuje pri poslovanju in knjigovodstvu, posebno še tedaj, če se za stvar vsaj nekoliko briga in zanima.

To je popolnoma prav, tem potom se širi tudi izobrazba takorekoč indirektno med narodom, ki pridobiva tako na svoji kulturni vrednosti. Toliko veljaš, kolikor v glavi imaš, je resnično bogastvo, katerega ni moč zapraviti.

Da se povrnemo nazaj k knjigam naših zadrug. Kakor že rečeno, vodijo zadruge kar najmanj mogoče knjig ter imajo poleg blagajniškega dnevnika samo se neobhodno potrebne knjige koje zahteva vsaka stroka, oziroma panoga posameznih zadrug.

Pri kmečkih posojilnicah, rajfajzenkah, je še neobhodno potrebno glavne knjige za posojila, glavne knjige hranilnih vlog, glavne knjige tekočega računa bodisi z zvezo, denarni zavodi ali s svojimi člani in razdelnik prejemkov in izdatkov kateri je najbolj priporočen, ako je za prejemke in izdatke skupen.

O takozvanih pomožnih in strokovno zadružnih knjigah, kakor: indeksi, zapisniki, imeniku članov i. t. d., ne bomo govorili. V poštev pridejo le knjige, katere so potrebne k posameznim številom ali stavkam v računskem zaključku.

Strojna ali kmečka gospodarska zadruga mora voditi zopet blagajniški dnevnik, knjigo dolžnikov za opravljeno delo, knjigo za nakup materijalij, strojev ter razdelnik. Tako je tudi pri ostalih zadrugah.

V sledečem si ogledamo posamezne izglede in sicer najprej kmečno hranilnico in posojilnico-rajfajzenko, strojno zadrugo, mlekarsko zadrugo in gospodarsko zadrugo konsumnega značaja glede sestave letnega računskega zaključka.

Kmečka posojilnica in hranilnica.

S tem, da voditelj rajfajzenke vsaj mesečno pravilno prepiše prejemke in izdatke v razdelnik, sešteje posamezne razpredelke po dolgem, kakor še tudi povprek, ter se dobljena števila koncem meseca vjemajo s stanjnm blagajniškega dnevnika; dalje da izračuni, oziroma pripiše obresti do konca leta hranilnim vlogam, nasprotno dvignjene vloge zopet odpiše, kakor tudi da isto naredi v knjigi tekočih računov ter glavni knjigi posojil, se že med letom pripravlja za končni letni račun.

Koncem leta bo imel malo dela, ker je sproti vse vpise pravilno vodil in opravljal, treba bo le posamezne račune ali konte pravilno, knjigovodstveno zaključiti ter končna števila ali saldo prenesti na posebno polo, ki se imenuje izvleček hranilnih vlog, posojil, tekočih računov. Nekateri pravijo, da je to inventar hranilnih vlog, oziroma posojil.

Ce niso še dosedaj posamezni računi glede obresti izračunjeni, jih je treba koncem leta takoj izračunati. Gre se od računa do računa, n. pr. v knjigi hranilnih vlog, pri vsakem posameznem računu izračunati treba, koliko se je v letu doneslo v posojilnico, koliko dvignilo, stanje koni cem leta, ako zavod že več časa obstoji. tud stanje začetkom leta, katero se mora s končnim stanjem predidočega leta vjemati, nadalje obresti, katere narastejo med letom ter se pripišejo k vlogi zadnji dan leta, oziroma se kapitalizirajo.

Ko imamo celo knjigo tako zaključeno, ter posamezna števila prenešena v izvleček (inventar) hranilnih vlog. seštejemo števila, ter se morajo v razpredelniku vpisane, med letom prejete hranilne vloge vjemati z onimi v izvlečku pod besedilom „vloženo“ istotako se morajo vjemati izplačane hranilne vloge, ki jih dobimo pri seštevanju v izvlečku z razpredelnikom.

Ako prištejemo k saldu hranilnih vlog predidočega leta med letom došle vloge, nato pa odštejemo od celega zneska med letom vrnjene hranilne vloge dobimo stanje, oziroma saldo hranilnih vlog koncem tekočega leta. Vendar dobimo pravi saldo oziroma stanje hranilnih vlog z dne 31. decembra ravno kar minulega leta ako k že prej dobljenemu stanju, prištejemo še kapitalizovane obresti. Seveda moramo vpisatti kapitalizovane obresti tudi v blagajniški dnevnik kot izdane abresti in nasprotno med prejemke, kot naložen denar. Dalje prih.

Svojim p. n. naročnikom!

Vse svoje naročnike uljudno prosimo, da čimpreje pošljejo naročnino za l. 1911, da se jim redno dostavljanje lista ne pretrga.

Prijatelje „Gorenjca“ pa prosimo, da agitirajo za nove naročnike. Še je mnogo hiš in gostiln, ki dozdaj niso naročene na „Gorenjca“. Agitirajte za nove naročnike!

Torej na delo za „Gorenjca“!

DOPISI.

Boji za žabniško šolo.

Poroča Fr. K. iz Žabnice. Konec.

Prvi učitelj, Krist. Engelman iz Kranja, pride neko jutro k Lovrencu Kuraltu, bližnjemu sosedu, ves preplašen, da je nekdo o polnoči nanj dvakrat streljal skozi okno. Hitro so šli možje v Kranj to povedati glavarju Derbiču. Ta je izdal oklic, da kdor naznani zločinca, dobi toliko in toliko nagrade. Ali ni se zanj izvedelo toliko časa, da je hudodelec ležal na smrtni postelji. Ta se je zval Brojanov Jurij od Sv. Duha, ki je bil tudi požigalec in obče znan malovreden človek. Od tedaj je kranjski glavar Derbič ukazal, v šoli napraviti železna «polkna». Drugega učitelja Jož. Dolinarja je nek fant od Sv. Duha pretepal, da je bil kaznovan na eno leto. Zato se meni ne zdi čudno, da so se godili pri nas taki uboji vsled sovraštva šole in fare. Ko so n. pr. svetoduški fantje o binkoštnih praznikih prišli v Dorfarje, žabniški pa tudi tja, sta se obe stranki stepli precej pri Dolinarjevem hlevu. Bil je hitro nekdo od Sv. Duha ubit, drugi so pa zbežali. Drugi dan, binkoštni ponedeljek, smo prišli iz Gregroba od velike maše, ob enajstih je treščilo skoro z jasnega, ravno v tisto hruško pod katero je bil oni ubit. Videl sem sam dobro. Pri tem uboju se je tudi zgodilo, da je bil nedožni kaznovan. Ali tudi pravega ubijalca je žalostna usoda zadela, končal si je življenje z vrvjo radi hude vesti. Še hujši so bili Srednjibitenci na Spodnjebitence. Sovražili so se brezmejno tako, da so bili uboji skoro na dnevnem redu. A tajili so pa tudi vse. Janeza Wilfana n. pr., edinega sina na posestvu, je udaril ponoči nek Srednjebitenc kar s sekirino ojstrino po glavi, da mu je lase zmešal z možgani. Drugi je bil Mlinarjev oče, poštenjak iz tako zvane Rdeče poti, ubit in v vodo vržen. Za tega zločinca ni nihče izvedel, dasiravno so hitro pomislili vsi, katere so sumili. Truplo so dobili šele čez več dni pod njegovim mlinom, malo naprej doli. Bil se je namreč utrgal oblak nad Čepuljami, da je strahovita voda pridrla in truplo zagnala proti bregu in vzela ves jez. Ko so za prejšnjega Janeza Wilfana utajili, da je stvar že malo potihnila, se je

pravi ubijalec oženil in imel že dvoje otrok. Ali slaba vest mu ni dala nikjer miru. Šel je na Sv Vižmarje in se tam izpovedal ali izpovednik mu ni dal odveze, marveč zapovedal, da se mora zglasiti pri sodniji. Pa kaj se je pripetilo. V hudi zimi je ušel v spodnji obleki iz postelje na prosto v gozd po ledenem snegu, da je puščal krvavo sled za seboj, ker mu je led obrezal noge, in čez dva dni so ge dobili v gozdu. Objemal je debele smreke in stal je ali bil je že mrtev. Prav dobro se še spominjam tudi tiste strašne noči, ko je pridrlo pred Kuraltovo hišo 16 Bitencev z vilami, sekirami in kolmi, v kožuhih oblečenih narobe, da jih ne poznaš. Nas, z mojim bratom, je bilo osem. Sedeli smo na ograji naše hiše. Vsi moji prijatelji so zbežali. Samo jaz sem ostal sam, ker nisem mogel uiti, in v tem sem spoznal, dasiravno je bila temna noč, zgoraj omenjenega ubijalca, ki je potem zmrznil. Zagrabil sem ga za roke čez kožuh (v rokah je imel pa sekiro) in mu rekel: «Janez, ali nisva dobra prijatelja.» Kakor hitro sem to izpregovoril, me je spoznal in velel ostali tolpi: Tega ne smete. Sedaj je pa ostala banda drla naprej po vasi v tistih kožuhih kakor volkovi. Ko sva bila sama, jaz njega še vedno držeč čez roke, je rekel: «France, pusti me, saj sva prijatelja!» Ako bi bil n. pr. katerikrat te fante razžalil, bi ono noč gotovo ne bil več živ ostal. Ker so prej ubili že dva in jaz sem bil na vrsti tretji. Ali bil sem srečen, niti prsta ni na mene nihče položil. Videl sem pa dobro, kako so me obkolili, ko sem se oprijel glavarja bande. Vsak beg je bil zaman, ker so do nas prišli čisto po mačje. Ko so pobili Sv. Duharji že prej omenjenega Luka Berčiča, p. d. Mihčevega na njegovem vrtu, ni bil več zdrav od tistega časa. Večkrat je tudi meni potožil, da se ne čuti več tako pri moči kakor poprej. Bil pa je svoj čas pravi korenjak, visok je bil 1 klaftro in 2 palca in okoli 2 starih centov «vage». Šel je nekoč, ko mu je zmanjkalo krme, v Predoslje k Jul. baronu Cojzu po voz slame. Ko je baron Cojz videl tega korenjaka, mu je rekel, da, ako vzdigne tisti na tleh ležečih 5 starih centov, mu podari slamo. Berčič pa ne bodi len, si nabere tiste uteži na roke in se res skloni pokoncu ž njimi. Baron je pa tudi ostal mož beseda. Rekel je pa, da si za dobro stavo upa vzdigniti še 6 starih stotov. Tudi z mojim očetom sta se večkrat borila za šalo, ali drug drugemu ni mogel nič, ker sta bila res prava korenjaka in obenem tudi odkrita soseda in prijatelja. Zatorej, vam, zavedniim možem, vsa čast, da ste se pobrigali glede šole, ker vam je stara postala premajhna, da ste prosili za trirazrednico, kar ste tudi ljudstvu v korist dosegli, ker se ljudstvo tudi zelo hitro množi. Ko se je zidala prva šola, je bilo 70 otrok, sedaj jih je pa že nad 140. Ali kar vam najtopleje priporočam imate namreč samo eno učno moč (g. učitelja), priborite si še eno učno moč, namreč učiteljico, ker je veliko deklic v šoli, da jih gdč. izobrazi v ročnih delih in tudi položi otročičem kako dobro besedo v srce glede gospodinjstva. Zatorej, zavedni žabnški možje, le hitro na delo, kajti: «Čas je zlato!»

Loške novice.

— Občni zbor škofjeloškega Sokola dne 6 januarja 1911. — Skromna je telovadnica, v kateri razvija perutí naš Sokol. Vzlic temu pa je nanjo ponosen. To je tudi dokazal zadnji občni zbor. Oni bratje, katerim bije v prsih srce, polno narodnega navdušenja, so došli na to zborovanje, da se posvetujejo, kako naj bi najbolje uspevalo društvo, kateremu tako zvesto in nesebično služijo. — Starosta brat Slavko Flis je otvoril občni zbor. Grobna tišina je zavladala v telovadnici, ko so v nji odmevale njegove ognjevite besede. S prisrčnim pozdravom je nagovoril brat starosta navzoče brate. Konštatiral je sklepčnost in poročal občnemu zboru, da se je isti sklical tako, kakor velevajo pravila in društveni zakon. Srečno in veselo novo leto je želel vsem zbranim Sokolom, našemu teptanemu slovenskemu narodu pa lepšo bodočnost. Velike so preosnove našega modernega družabnega življenja. To pa zopet terja skupno, složno delovanje, kajti v slogi in vzajemnosti raste moč posameznika! In to je tudi deviza našega Sokolstva. V organizaciji sokolski je naloga, da kolikor največ mogoče razvije in okrepi telesne in duševne moči našega naroda. Število sokolskih društev in odsekov vedno narašča in ž njimi tudi člani. Javni društveni in župni izleti ter nastopi so dokazali napredek v sokolskem delu, krona vsemu lanskoletnemu napredku pa je bil Celjski sokolski zlet! Zavest, da je le v složnem, nesebičnem sodelovanju vseh Sokolov naš spas, naša rešitev, mora zavladati v vseh slovenskih srcih! Brat starosta je nadalje poročal, da je v razbremenitev brata tajnika prevzel tudi v preteklem letu, kakor poprej, vodstvo društvene poslovne knjige. Leta izkazuje 180 poslovnih številk raznih dopisov in naznanil. Bilo je 14 rednih odborovih sej in 1 tajna odborova seja. Društvo je priredilo 7 izletov ter se je udeležilo I. zleta Gorenjske sokolske župe na Jesenicah 17. julija l. l., zveznega celjskega zleta v Gaberje 14. avgusta l. l. in medzletne tekme Slovenske sokolske zveze v Ljubljani dne 25. septembra l. l. S sodelovanjem Zveze izobraževalnih društev v Ljubljani je bilo 17 predavanj, katerih so se naši člani v obilnem številu udeleževali. I. predavanje je bilo dne 13. novembra 1909. Predaval je dr. Gabršček o ustroju našega prava. — II. predavanje je imel profesor Breznik dne 24. novembra 1909 o prihodu naših pradedov v našo domovino. — III. predavanje dne 1. decembra 1909 je imel tržni nadzornik Ribnikar o naših živilih. — IV. predavanje dne 6. decembra 1909 o zraku in luči s poizkusi profesor Reisner. — V. predavanje dne 13. decembra 1909 o Prešernu profesor Jug. — VI. predavanje dne 20. decembra 1909 o telovadbi dr. Pestotnik. — VII. predavanje dne 5. januarja 1910 o germanizaciji Slovencev profesor Breznik. — VIII. predavanje dne 13. januarja 1910 o elektriki in vodnih močeh inžener Turnšek. — IX. predavanje dne 19. januarja 1910 o zgodovini zemlje — začetek in konec, dr. Pavel Grošelj. — X. predavanje dne 27. januarja 1910 o luči in vrsti razsvetljave profesor Sič. — XI. predavanje dne 9. februarja 1910 o prvih pojavih trgovine, denarja i. t. d. dr. Marn. — XII. predavanje dne 15. februarja 1910 o starih Grkih profesor Lovše. — XIII. predavanje dne 22. februarja 1910 o kmetskih uporih profesor Milan Pajk. — XIV. predavanje dne 1. marca 1910 o brezžičnem brzojavu profesor Reisner. — XV. predavanje dne 9. marca 1910 o volitvah pri starih Grkih profesor Jeršinovec. — XVI. predavanje dne 17 marca 1910 o pesniku Gregorčiču dr. Molè. — XVII. predavanje dne 6. aprila 1910 o zvezdah repatcah s posebnim ozirom na Halleyev komet profesor dr. Čadež. S sodelovanjem izobraževalnega odseka Gorenjske sokolske župe pa sta se vršili 2 predavanji in sicer I. predavanje dne 28. maja 1910 o Sokolstvu, načelnik brat profesor Makso Pirnat in II. predavanje dne 17. decembra 1910 o vodilnih mislih descendenčne teorije brat profesor Fran Dolžan. — Ta nagovor in poročilo brata staroste je občni zbor z «Na zdar»-klici odobril.

Dalje prih.

Novice s Trate v Poljanski dolini.

Zadnji čas se je že precej poročalo o našem «slavnem» občinskem odboru, mladem Presercu je bilo posvečeno posebno poglavje, a strahovlada našega županstva ne pojenja, temveč postaja vedno silnejša. Znano je, s kakšno silo se je spravil naš «slavni» občinski odbor na organista, da bi ga zapodil iz občine sedaj sredi zime z njegovo številno družino. Občinski odbor je sklepal o tem, da bi župnik odstavil organista od službe. Tega pa «učeni» mladi Preserc ne ve, da občinski odbor za to sklepanje sploh ni kopetenten, da je prekoračil svoj delokrog. Ti možje, stebri katoliške vere, ki bi morali res pokazati, da poznajo in udejstvujejo največjo Kristovo zapoved: «Ljubi svojega bližnjega kakor samega sebe», preganjajo človeka, ki jim ni nič žalega storil, pač pa bil slepo orodje v njihovih rokah in se pahal za njih strankarske interese. To se je očitalo našim katoliškim možem v časopisih a ti molče kakor poparjene mačke. Njihov sklep pa za enkrat ni obveljal. A, organist mora na vsak način proč, so si mislili. In kaj so napravili? Ko je prišel sedanji organist k nam, je sklenil tedanji občinski odbor pod županovanjem M. Blenceta, ki je pa nosil liberalen pečat, da dobi organist vsako leto od občine 300 K, dokler časa ostane pri nas. Toda, glejte naši verni možje so sklenili, da se organistu teh 300 K vzame, da bo pa prisiljen vsled lakote zapustiti službo. To je klerikalna morala! Vse berače, vse revnejše ljudi izgnati iz občine, to je sedaj njih geslo! Fej takemu početju! Sicer ste pa s tem izgubili mnogo pristašev klerikalne stranke, ki so sedaj spoznali, kdo in kakšni da ste.

Moč našega župana je neomenjena, absolutna. Saj se je sam izrazal nekoč, da se on za odbor sploh ne briga, da kar sam naprej vse sklene in potrdi, oziroma nasprotno, in da šele pozneje, kadar je seja, o tem poroča občinskemu odboru. Precej turško, kaj ne!

Nekak vodilen duh in angelj varuh našega županovanja je vsemogočna mati Preserka, ki bo kmalu prišla v litanije. Ona se grozno boji beračev in revežev. Mi pa pravimo: Mati Preserka, le počasi, nič ne vemo, kaj je in kaj bo še! Včasih je mati Preserka tudi precej «duhovita». Pride gostilničar k županu in prosi, da mu izda dovoljenje za ples. A takrat zagrmi izza peči mati Preserka: «Za maše dajte rajši!», in sklep te modre občinske svetovalke obvelja. Prihodnjič bodo gotovo njo izvolili za županjo, ker dobro pozna postave, samo če ne bo imela preveč kupčije z lonci.

Veselice, katero je priredilo naše «izveličavno katoliško bralno in izobraževalno društvo», so se udeležili tudi žirovniški Orli in rdečeliče «svete» Orlice, tako da je bila Trata in Gorenjavas v nedeljo trikrat presrečna, ker jo je obdajal «čukarski šajn».

Novice iz Begunj.

Naš gospod fajmoster ne hodijo sedaj na lov, ker so dobili od škofa zaradi tega dolg nos. Ampak sanjkajo in drsajo se cele dneve, zvečer pa sedijo po stari navadi v «štiblcu». Pred polnočjo tudi sedaj nimajo časa kot takrat, ko so naročili ženinu in nevesti, naj prideta čakoli polnoči k izpraševanju.

Oče župan plava čisto v klerikalnem toku. Za eno roko ga vlači župnik, za drugo Krofičev lemenatar. Pred letom nam je umrl občinski tajnik; dosti sposobnih ljudi za ta posel je med Begunjci, ki pa imajo na sebi to napako, da niso zagrizeni klerikalci. Kaj tedaj storiti? Gospod župnik so dejali, gospod lemenatar zaječali, oče župan pa je pri odborovi seji prodrl s predlogom, da bo tajnikeval od sedaj naprej sam. Župan, tajnik, mesogledec, cenilec, kmet, vse v eni osebi. Devet rokodelstev — saj poznate ta pregovor. Begunjci pa moramo gledati sedaj županove čirečare, občudovati njegov izborni slog in spretnost v izpuščanju pik in vejic. Sramota za tako občino!

Pošta se bo spomladi morala seliti, a v Begunjah bo težko dobila kar tako hitro primeren prostor. Županu, župniku in lemenatarju je pač vseeno, kje da je, Begunjcem pa je zelo mnogo na tem, da ostane v Begunjah. Gospod župan, pobrigajte se raje zato in ne iščite klerikalnega tajnika in organista širom sveta!

Pri nas živi čudna žival. Ima sicer jako ljubeznivo in nedolžno ime — Begunjci ji pravijo «Martinček» — skriva se pa pod imenom do sedaj v Begunjah še nepoznana pošast. Ta spada po nauku naravoslovcev v isto družino živali kot martinček, njeno pravo ime pa je kameleon, žival, ki izpreminja svojo barvo, kot ji bolj kaže. Če čepi na drevju med listjem, je lepo zelena, če bi sedla na rdeč socialno-demokratski nagelj, bi postala rdeča, če bi se pa zaletela v črno farško suknjo, bi počrnela popolnoma. Škodovati ne more nikomur, ker je premala in preneumna. — Tak je tudi naš Martinček. Bil je pred leti socialist, rdeč, ker je zašel v Ljubljani mednje. Tedanje njegove nazore o socializmu je očrtal prav zanimivo pisatelj Meško v «Koledarju» pod naslovom «Socijalist». Pozneje se je izdajal za naprednjaka, a sedaj je hud klerikalec, bolj papežki, kot papež sam. Vzrok: Župnik mu je obljubil dela pri sestavljanju odra za klerikalno društvo. Begunjci mu pravijo tudi policaj, ker nihče ni varen pred njim, da bi ga ne ovadil, opravdal ali oštel. — Očrtal sem Vam danes klerikalne korifeje in njih delovanje v naši fari, prihodnjič pa kaj drugega.

—?—

Od svetega Primoža iz Jamnika (selška fara). Malokdaj se od soseske svetega Primoža kaj sliši ali bere. Radi smo bolj v miru, a ker nas gospod Tomaž Rožnik, župnik v Selcih draži, in ne da miru, moramo tudi mi govoriti. Pretečeno nedeljo je na kanceljnu rohnel in zabavljal čez dva moža in jima podtikal pobalinstvo. To sta prejšnja dva ključarja svetega Primoža na Jamniku. Brščas je to za plačilo, ker sta blizu 30 let z vso vnemo skrbela za cerkev in imela mnogo truda, skrbi in potov, predno se je cerkev spravila v pravi red. Ko pa zadnjič nista volila po župnikovi volji pri občinskih volitvah, sta bila odstavljena, zbrali so druga dva najbrž raditega, ker sta prejšnja znala dobro brati in pisati ter računati, novo postavljena pa tega ne znata, toraj bo gospod župnik pisal in bral, ključarja bosta pa podkrižavala. — Gospod župnik je zabavljal radi možnarjev, ki smo jih pred nekaj leti kupili za Jamnik. Kar se tiče teh možnarjev, ni šlo niti vinarja od cerkvenega denarja, ampak kupili smo jih sami. Ker smo jih kupili iz svojega so toraj tudi naša last, kdo jih je torej dal župniku iz Selc? Ko pa je vlada prepovedala streljati z možnarji, smo skupno sklenili, da, mesto da bi jih snedla rja, jih raje prodamo na dražbi, kar se je tudi zgodilo. Denar smo izročili zanesljivemu posestniku, da ga naloži v hranilnico. Ko bo treba kaj za cerkev sv. Tomaža, takrat se denar porabi. Možnarjev smo kupili najprve deset, prodali pa smo jih osem najst. Kajne gospod župnik, to je bil čudež! Kaj re čete, gospod župnik, jeli to pobalinstvo ali skrb za cerkev? Da le ne vidite bruna v svojem očesu in da vas ni sram, da imate tako trdno selško cerkev tako zanemarjeno. Saj smo Vam že pred štirimi leti dali denar v ta namen, vi ste ga pa stisnili in naložili v hranilnico. Vprašamo vas, kakšno je tako postopanje? Po celi fari se je razglasila vesela vest, da bomo skoraj rešeni tega hujskanja in sovraštva. Žalibog, da se ta vesela vest ni izpolnila in tako bo po selški fari še vedno nemir in prepir.

Gospodarski del.

Za sadjarje! Deželni odbor ima v zalogi 50 samostrelnic za voluharje (voluhark), ki jih je prevzel od puškarja Fr. Ševčika v Ljubljani. Da bi se pokončavanje tako škodljivega voluharja vršilo čim vspešneje, je sklenil deželni odbor razposojati te samostrelnice revnejšim sadjarjem, ki imajo opraviti z voluharji. Kdor torej želi samostrelnico, naj se obrne pismeno na deželni odbor in priprava se mu bo doposla po pošti. Vsakdo jo bo smel obdržati brezplačno 1 leto. Po preteku te dobe bode moral isto vrniti nepokvarjeno deželnemu odboru. Ako jo bo hotel pa obdržati, bo plačal zanjo polovico kupne cene v znesku 3 K 30 h. Naboje (patrone) za voluharke si bode moral vsakdo preskrbeti seveda sam. V zalogi jih ima vedno puškar Fr. Ševčik v Ljubljani, Židovska ulica, in stane vsak komad 8 h. Navodilo za pokončavanje voluharjev in za rabo voluhark se pridene vsaki voluharki. Da se obvarujejo naši sadjarji vsake nezgode ali sitnosti, jih opozarjamo 1. da naj se ravnajo pri uporabi voluharke strogo priloženem

Dober tek! Zdrav želodec imamo in nič nas ne tišči v želodcu, nobenih bolečin odkar jemljemo Fellerjeve odvajajoče rabarbarne praške z znamo «Elsapillen». Pravimo Vam iz izkušnje, poskusite jih tudi vi, urejujejo blatenje in pospešujejo prebavo. 6 škatljic franko 4 K. Izdeluje jih le lekarnar E. V. Feller v Štubici, Elsin trg št. 264, Hrvatsko.

navedilu, 2. da oblastva smatrajo to pripravo za strelno orožje, ki se ne sme rabiti brez orožnega lista.

*

Tedenski sejem v Kranju dne 9. januarja 1911. leta. — Prignalo se je: 178 glav domače goveje živine, — glav bosanske goveje živine, — glav goveje živine hrvaške, 2 domačih telet, — hrvaških telet, 45 domačih prašičev, — hrvaških prašičev, — domačih ovac, — hrvaških ovac, — koz, — buš in — bosanski bivol. — Za mesarja je bilo 135 glav domače govedi, — glav bosanske govedi in 45 domačih prašičev. Cena od kilograma žive teže: 90—96 vinarjev za pitane vole domače, 80—84 vinarjev za domače srednje pitane vole, 74—78 vinarjev za nepitane domače vole, 00—00 vinarjev za bosansko goved, 1 K do 1 K 12 vin. za teleta in 0 K do 0 K 00 vin. za prešiče za rejo, 1 K do 1 K 14 vin. za prašiče pitane. — Pšenica K 10·50 proso K 7·50, rž K 8·—, oves K 8·75, ajda K 8·50, repno seme K —, detelno seme 68 K do 70 K, fižol, ribničan K —, mandalon K —, koks K —, krompir K 3·50 za 50 kg.

V škofjeloški mestni klavnici se je leta 1910 zaklalo: 1086 goved, 1850 telet, 1274 prašičev, 147 ovac, 30 koz in 115 kozličev. V istem letu se je vpeljalo: 2 zaklani govedi, 179 zaklanih telet, 514 zaklanih prašičev, 4 zaklane ovce in 20 zaklanih kozličev. Vpeljalo se je tudi 140 kg govejega mesa in 50 kg slanine na ogled.

Godovi prihodnjega tedna:

15. Ime Jezusovo, Radoslav; 16. Marcel, Ticijan, Tvnslava, Vladimir; 17. Anton pušč. Sulpicij, Deša, Ratislav; 18. Sv. Petra stol. Priska, Veza; 19. Kanut, Marij in Marta, Bolesl..., Branislav; 20 Fabijan in Boštjan, Majurad Tihoslava; 21. Neža, Grimislava, Viševit, Jaroslava.

Sejmi prih. teden na Gorenjskem:

17. v Železnikih, v Cerkljah; 20. v Kamniku, na Dovjem.

V Kranju, dne 14. januarja 1911.

Novo ministrstvo je že od cesarja zapriseženo. Ministrski predsednik je baron Bienerth, notranji minister grof Wickenburg, trgovinski minister Weisskirchner, pravosodni minister Hohenburger, minister za uk in bogočastje grof Stürgkh, domobranski minister Georgi, železniški minister Glombinski, finančni minister Mayer, minister za javna dela Marek, poljedelski minister baron Wiedmann in minister za Galicijo grof Zaleski. Res, misel ljudskega zastopstva, iz katerega bi imela izhajati vlada, je v Avstriji precej mrtva! Birokratizem vlada.

Ogrski državni zbor je v generalni debati sprejel trgovinsko pogodbo s Srbijo in je pričel s specialno debato. Polonyi je nato utemeljeval svoj predlog, ki pozivlje vlado, da naj z ozirom na potek bančnega privilegija avstro-ogrske banke nemudoma izvrši priprave za ustanovitev samostalne ogrske banke.

Ob turško-bolgarski meji so bili v pondeljek zopet krvavi spopadi. Iz neznanega vzroka so bolgarski mejni vojaki streljali na turško stražnico na črti Dzumajabala. Dva turška vojaka sta bila ubita, eden pa ranjen. Turki so odgovorili s streli. Baje je bilo ubitih pet Bolgarov.

Pri volitvah v finski deželni zbor so dobili socialni demokratje 85.083 glasov, starofinci 61.608, mladofinci 35.110, Švedi 29.311, agrarci 11.423 in krščanska delavska stranka 6104.

V Lizboni je štirideset ljudi razgrajalo pred nekaterimi uredništvi in pobilo nekoliko šip. Zagotavlja se, da je bila demonstracija brez pomena. Vse vesti o nevarnosti, ki baje preti republiki, prihajajo iz Londona in Rima. Iz Londona jih razširja bivša kraljevska rodbina, iz Rima pa vatikanski krogi.

Novičar.

Dobrotnica slovenskega naroda umrla. V četrtek je umrla v Šiški pri Ljubljani gospa Marija Vilharjeva, rojena Skvarča, ter zapustila vse svoje premoženje v znesku 115 tisoč kron družbi sv. Cirila in Metoda. Gospa Vilharjeva je bila rojena leta 1856. v Rovtah pri Logatcu. Ko se je poročila s svojim soprogom Evgenem Vilharjem, sinom našega notranjskega prvoboritella, se je nastanila na gradiču Kalu pri Knežaku. Ko je umrla edina 18letna hčerka, je prodala svej gradič Kalec in poslej živela z možem tiho življenje v Spodnji Šiški. Odpeljali so jo v Knežak. Blagi pokojnici in dobrotnici ohranimo veden spomin. Da bi našla še mnogo posnemalcev!

Opozarjamo na današnji plesni venček prostovoljnega gasilnega društva v Kranju, ki se vrši v prostorih «Narodne čitalnice». Začetek ob pol 9. uri zvečer. Vstopnina 1 krono za osebo, 50 vinarjev za uniformirane člane, dame proste. Ker je čisti prebitek namenjen za nabavo reševalnega orodja, se preplačila hvaležno sprejemajo in pričakujemo obilne udeležbe.

«V deželi pravljic». Pod tem naslovom se vrši letošnja Sokolova maškarada in reči moramo, da je imel odbor jako srečno misel, ko je izbral ta naslov, kajti veliko polje, ki se tu odpira veseljaželjnim, bode gotovo napotilo marsikakega filistra, da si bo vsaj ogledal to prireditev, ako si ne bo omislil celo maske. V prihodnjih številkah pa bomo nasvetovali, da se stvar naslovu primerno izvrši, posameznim maskam, kakor tudi skupinam, na kak najprimernejši način naj se udeleže te maškarade.

Pevski zbor tukajšnje čitalnice prične z rednimi pevskimi vajami zopet prihodnji teden. Pevske vaje so kot doslej: za gospode ob sredah, za dame pa ob petkih, vsakokrat od pol 9. do pol 10. ure zvečer. Pevski odsek je sklenil v svoji zadnji seji, da se prične najprej s študiranjem pesmi, katere so določene za pomladni koncert, ki se vrši enkrat v postu; koncem šolskega leta pa se priredi za spomenik dr. Benjamina in Gustava Ipavca večji koncert, na katerem se bodo pele izključno samo pesmi obeh bratov skladateljev. Časten naš nastop ob letošnjem I. koncertu pevske «Zveze» naj nas bodri in vodi še k popolnejšim uspehom na glasbenem polju. Kogar je še volja, stopiti v krog čitalničnih pevcev in pevk, naj se zglasi takoj pri podpisanem odseku, zakaj na poznejši pristop se radi umljivih razlogov ne bo moglo v letošnji pevski dobi več ozirati.

Pevski odsek.

Predavanje v «Narodni čitalnici» v Kranju. V soboto, dne 21. januarja 1911 predava v društveni dvorani ob pol 9. zvečer gosp. prof. Kenda iz zgodovine Slovencev. Ker bo predavanje ne le nadvse zanimivo, temveč tudi zelo poučno, vsekakor ne bo nihče zamudil prilike, prihiteti k predavanju. Povsod slišimo zelo mnogo o zgodovini Nemcev, več, kot o vseh drugih narodih, lastna slovenska zgodovina pa je večini skoro neznana. In vendar ima tudi naš narod zgodovino in naša sveta dolžnost je, da jo poznamo bolj kot katerokoli drugo.

Odbor ženskega oddelka telovadnega društva «Sokol» v Kranju se je konstituiral sledeče: starostka s. Marija Kušar, podstarostka s. Hermina Valenčič, tajnica s. Ivanka Jäger, blagajničarka s. Ivanka Omersa, odbornici s. Katinka Kerč in s. Malči Pravst, namestnici s. Mici Köstl in s. Anica Fock, načelnica s. Hani Sajovic.

Društvo Godba požarne brambe v Kranju nam naznanja, da je letošnji predpust še na razpolago sledeče dneve: 21. in 28. januarja, 25., 26. in 27. februarja. Ker je ta godba, odkar se je lani nanovo ustanovila in preustrojila, zares dobra, da ne rečemo naravnost izvrstna, jo našim društvom priporočamo za eventuelne predpustne prireditve ali koncerte.

Občni zbor prostovoljnega gasilnega društva v Kranju se je vršil v nedeljo, dne 8. t. m. v mestni dvorani. Načelnik Janko Sajovic pozdravi navzoče zborovalce, v prvi vrsti častnega načelnika Karola Jägra in častnega člana Franca Eržena, konštatuje sklepčnost in otvori zborovanje. Tajnik Jurij Depoli poroča, da je v preteklem letu sklepal odbor v 9 sejah. Društvo nastopilo je pri 3 požarih in 19 javnih nastopih; nadalje imelo je 4 skupne vaje in poleg teh še koračne vaje. Društvo šteje 7 častnih, 68 podpornih in 55 izvršujočih članov. Blagajnik Ivan Pirc poroča, da iznašajo skupni prejemki v letu 1910 K 3543 04, skupni izdatki pa K 2778 71 skupno društveno premoženje v gotovini pa iznaša K 2855 80. Na to so se soglasno sprejela premenjena pravila, s katero premembo se bode ustanovil reševalni oddelek in se bode društvo potem imenovalo «Prostovoljno gasilno in reševalno društvo v Kranju». V odbor izvoljeni bili so naslednji: Janko Sajovic načelnikom, Karol Depoli podnačelnikom, Jurij Depoli tajnikom, Ivan Pirc blagajnikom, Franc Špenko, Rudolf Florjančič in Anton Drukar pa vodnikom. Načelnik se zahvali navzočim za udeležbo, jih navdušuje na skupno in složno delovanje ter jih prosi, da tudi v naprej z isto vnemo vztrajajo v težavnem a plemenitem poklicu v korist svojemu bližnjemu kakor doslej. Končno se spominja načelnik najvišjega zaščitnika gasilstva Njega Veličanstva našega presvitlega cesarja ter veli navzočim zborovalcem, da mu zakličejo trikratni «Slava», nakar zaključi zborovanje.

Silvestrov večer v Čitalnici. Radi pomanjkanja prostora v zadnjem «Gorenjcu» ni bilo možno že pretečeno soboto objaviti sledečega poročila. — Kdo pač je na Silvestrov večer rad sam. Vsakdo si išče družbe ta večer, išče si brezskrbnosti, da se z vedrim obrazom preseli iz trpke preteklosti starega leta v veselejih upov polno novo leto. In če išče kdo prisrčne in iskrene družbe, ta naj pride v Čitalnico, naj pride posebno na Silvestrov večer; tu jo gotovo najde. To velja že od davnih časov, posebno pa zadnja leta. Saj vedno širše in širše razprostira naša čitalnica svoje roke ter sprejema v svoj objem vsakogar, h katerikoli sloju naj že tudi pripada. Vsakdo je z vso prostodušnostjo sprejet in dobrodošel. Kar pride naj, prepričal se bo sam. In uprav zadnji Silvestrov večer je pokazal v polni meri stremljenje Čitalnice po vedno odločnejšem demokratiziranju. — Že redni program pred polnočjo je bil nad vse srečen in niti trenutek se mnogoštevilno občinstvo ni moglo dolgočasiti. Pestra raznoterost je nudila vsakomur radostnega užitka. Vsakdo pozna naš orkester «Sloga» in finost in točnost njenega izvajanja. Nastopil je kot salonski orkester, katerega je vodil koncertni mojster, gospod profesor Polaček s priznano, le njemu možno spretnostjo. Na klavirju je igrala gospa Anica Pirnatova, ki je istotako že neštetokrat pokazala, s svojimi vedno zadovoljnimi sodelovanji svoje brezprimerno eksaktno proizvajanje, s katerim drži nastope orkestra na višku, kajti nikomur tako kot njej, je lastno, prilagoditi se vsakemu momentu. «Sloga» je proizvajala par krasnih koncertnih točk, nekatere klasične, druge pa lahke vsebine, vse pa res izborno. Pripomniti naj je še tu, da je nastopil orkester «Sloga» popolnoma točno ob napovedani uri in omogočil popolnoma točen pričetek prireditve. Pričakovati bi bilo, da bi se vse prireditve društev tako točno pričenjale. — Nato je sledila kratka burka «Na snubitvi». Gosp. Vinko Kovačič, ki je vodil režijo, se je potrudil nuditi vzorno predstavo. On sam je s svojim komičnim nastopom izzval mnogo smeha in dobre volje. Gospodična Zinka Vajt, kaže s svojimi vedno odločnejšimi uspehi toliko umetnost, da se je čulo od ust do ust, da se razvija iz nje prava dramatska umetnica. In gospod Adolf Depoli! Kdor pozna njegovo igranje, ta ve, da ni se nikdar naštopil, v kakršni vlogi tudi, da ne bi očaral vsega občinstva s svojo nedosegljivo izrazitostjo, s svojo neprimerno živahnostjo. In on je zapel par tako šaljivih kupletov, da se občinstvo kar ni moglo dovolj nasmejati in izzvalo je s svojim burnim aplavzom večkratno ponavljanje. Po igri je nastopil kvartet, obstoječ iz najboljših moči naše «Sloge» pod vodstvom gospoda koncertnega mojstra profesorja Polačeka, ter je izvajal jako komičen «Mačji kvartet». Ljubka in fina koncertna točka je to, ki je nad vse ugajala. Zaključil pa je celotni orkester «Sloga» ta nad vse raznoličen program s par dobro izbranimi komadi.

Konec prih.

Tržiški diletantje so igrali dne 8. januarja t. l. v telovadnici telovadnega društva «Sokol» v Tržiču v prid tukajšnjega otroškega vrtca družbe sv. Cirila in Metoda burko v treh dejanjih, «Dobri sodnik», ki jo je spisal francosko Al. Bisson, poslovenil pa F. F. Burka je polna, zlasti v drugem in tretjem dejanju, jako smešnih prizorov, ki se vrste s tako naglico, da stopajo takorekoč drug drugemu na prste in pete. Burka pa je tudi prav prebrisano in dubovito zapletena in razpletena ter je že sama jako zanimiva. Ako se še dobro igra, mora ugajati. In tako je tudi bilo. Igralke in igralci so bili vsi brez razločka kos svojim vlogam in je burka polzela po odru, kakor bi bilo namazano. Prizor za prizorom se je rinil, dejanje je podilo dejanje. Poslušalci, ki jih je bilo nepričakovano dosti, so bili prezadovoljni in so izkazali svoje priznanje z glasnim ploskanjem. Burka je bila v izrecno zadovoljnost občinstva, pa tudi otroškega vrtca, ki je dobil precejšno svoto za izdatke božičnice, ki je bila pred božičem. Vnetosti in požrtvovalnosti tržiških diletantov ni mogoče prehvaliti. Mnogo časa in truda, dobre volje in zatajevanja je bilo treba, da so postavili na noge to precej težko burko. Zavest, da so se trudili za tako blag in dober namen, kakor ga ima otroški vrtec, jim bodi plačilo in povračilo. Lep vspeh, ki so ga dosegli, pa jim bodi tudi hrabrilo, da se pokažejo kmalu pred nami na odru. Naša hvaležnost jim je zagotovljena. Zlasti pa se zahvali velecenjenim igralkam in igralcem tržiška podružnica družbe sv. Cirila in Metoda, kateri na oltar so položili velik dar, kar najiskreneje.

Cerklje pri Kranju. Kmečka posojilnica in hranilnica je sklenila po novem letu obrestovati hranilne vloge višje, kakor jih je doslej. Vspeh je prav zadovoljiv. Od 26. decembra lanskega leta pa do 10. januarja letos je prejela na vlogah skupaj 46.750 K, izplačala pa je vlog med tem časom 6900 K, torej se je skoro 40.000 K več vložilo kakor dvignilo. V teku pol meseca lepo število za rajfajzenko, katere namen je delati samo v svojem županstvu. Ta lep vspeh, da ljudje toliko zaupajo kmečki posojilnici in hranilnici, je pa grozno zbodel ono hranilnico, ki je v Petrovčevi hiši. Nek mlad pobalin, kateremu pa danes prizanesemo še toliko, da ne objavimo imena — v Cerkljah še ne stanuje dolgo — je čutil potrebo, se znašati nad tem v „Domoljubu". Revček, ki je imel doslej še malo opraviti z denarnim prometom, je bil vesel kakor otročiček, ko mu prinese mati s semnja konjička, ki piska zadaj, ko je prejela Petrovčeva posojilnica dvoje rdečih knjižic od kmečke, da jih ta izplača. Taki slučaji so se že večkrat pripetili kmečki posojilnici, da je dobila v roke knjižice druge posojilnice, in kaj takega med denarnimi zavodi ni nič nenavadnega. To se dogaja vsak dan. Vsak vložnik ima pravico vložiti svoj denar, kamor ga hoče, ter bodo tudi v bodoče slučaji, ko bodo ljudje dvigali denar v Petrovčevi posojilnici in ga prenesli v kmečko k Matevžu, ali pa morda tudi obratno. Sicer je pa že človeški nagon, da ima človek rajši v žepu 4·75 K, kakor pa 4·50 K ali celo manj. Večkrat smo že čuli pritožbe, da v Petrovčevi posojilnici že nekaj let sem ne obrestujejo vlog po $4^1/_2$%, temveč komaj po 4%. Seveda tem govoricam nismo dali vere ter radi domačega miru nismo hoteli izrabljati. Bili smo mnenja, kakor smo še danes, da bodeta v Cerkljah dva denarna zavoda in da bode ljudstvo zaupalo več onemu, pri katerem bode videlo več nesebičnega dela. Ljudje imajo pač svojo sodbo in kmalu vidijo, kako teče stvar. Kmečka posojilnica ima mirno zavest,

da dosedaj še ni zazidala v drago zidovje nobenega zneska, kakor to delajo drugod v bližnjici.

Lovska iz Kokre. Nek posestnik večjega lova v Kokri, ki pa biva v Kranju, je obolel koncem decembra l. l. za hripo in ni mogel na lov. Šli so pa za to drugi njegovi znanci, med njimi tudi neki sloki gospodič, ki pa še nikoli ni bil na lovu. Prišedši na štant, se mu je takej postavil srnjak in ga fiksiral. Mladenič ni vedel, če se sme streljati v tem času srnjaka — potegne lovski list in ga študira. Medtem se srnjak obrne, pokaže zadnji profil in adijo — pa zdrava. Prišel mu je potem na 20 korakov — pa ga ni ustrelil.

Požar. Iz Cerkljan pri Kranju nam poročajo: Ogenj je bil na novega leta dan v Poženku ter je pogorelo Petru Frantarju, po domače Flegarju, gospodarsko poslopje. Za prizadetega je velika škoda raditega, ker je bil malo zavarovan. Baje je zažgala zlobna roka.

Na kmetski gostiji dobil bodeš, karkoli si boš le mogel izmisliti, tako za žalodec kakor za grlo, kakor pač navadno ob takih in enakih prilikah. Zabaval pa se bodeš vrhutega kakor se boš hotel sam; predvsem neprisiljeno, domače in priprosto. Oblečen boš lahko «gosposki», še belj bo pa drugim všeč, ako te bodo videli prihajati v pravi gorenjski kmetski noši; pa tudi malo «našmarjen» boš lahko; karkoli ti pride na um, vse boš mogel udejstviti pri kmetski gostiji. Plesal boš do ranega jutra, zabaval se mirno s svati ali pa se malo kregal ž njimi, kvartal v kakem mirnem kotu, če boš dobil sebi enakih, to pa le do $10^1/_2$. samo piti ne boš mogel skrivaj, ker se boš moral vrteti med gnječo. Stregle se ti bo na vse mogoče načine, za plačilo pa malo ppozabavljaj, kar splošno; samo pazi. da se zjutraj še pred dnevom spraviš spat, da ne boš delal svatom sramote. Vse to pa dne 1. februarja t. l., kamor te bode povabila združena Ciril-Metodova podružnica. Priti pa moraš prav gotovo. da se komu ne zameriš!

Iz Železnikov se nam piše: Dne 6. prosinca t. l. je imel tukajšnji „Sokol" svoj redni letni občni zbor, ki se je vršil, dobro obiskan, v prostorih brata Gabrijela Thalerja. Vsi bratje odbora in načelstva so podali jasne podatke o izbornem društvenem delovanju, na kar se je predlagal odboru absolutorij. Pri volitvi odbora so bili z malimi izjemami večinoma enoglasno izvoljeni stari člani odbora in načelstva. Ker nekaj dosedanjih članov odbora, kljub svoji veliki požrtvovalnosti do društva, ni moglo vsled preobloženja v lastnem gospodarstvu prevzeti odborniških mest, jim bodi tu za njihov trud ponovno izrečena bratska zahvala! Kako vneti so vsi člani za društvo, so pokazale slučajnosti, pri katerih so bratje kar tekmovali z dobrimi nasveti; kar naj bo v bodrilo novemu odboru, ki ga čaka težka naloga, spraviti brate pod lastni krov; saj mu pa to tudi menda ne bo težko pri znani požrtvovalnosti tukajšnjih in vnanjih rodoljubov. Vse za narod svoj! — Tukajšnji „Sokol" priredi dne 22. prosinca v dekorirani veliki dvorani „Veliki sokolski plesni venček" z zelo zanimivim sporedom. Med drugim srečkanje, korijandoli i. t. d., i. t. d. Kdor izmed bratov in naših dobrodošlih prijateljev želi preživeti zabavni večer v bratskem ne kaljenem veselju, naj nas torej počasti s svojim obiskom. Za vses ransko zabavo, poskrbi odbor, da pabo tudi želodec zadovoljen, bo prevzela vso skrb izborna kuhinja brata Gabrijela Thalerja. Pripomnjeno bodi, da so dame, izvršujoči člani in vnanji člani v kroju vstopnine prosti in da svira na venčku slavnoznana „Primorska godba na lok". Zabave bo torej v izobilju. Kdor bi morda pomotoma ne dobil posebnega vabila, naj mu to velja obenem kot vabilo.

Z Jesenic. Tretjič je vprizorilo naše «Gledališko društvo» Spicerjevo dramo «Miklova Zala» in vselej je bila dvorana nabito polna. Dejstvo je, da so bili igralci od igre do igre v svojih ulogah sigurnejši in spretnejši. To je enoglasna potrditev tistih, ki so imeli priliko uprizarjanje zasledovati. Neki gospod pa, ki bi postal rad slaven, pa je priobčil neko kritiko v slovenskem časopisu, v kateri trdi, da se je drugič «Miklova Zala» slabo uprizorila. «Slov. Narod» je nato povedal, da se tisti gospod na igre razume kot zajec na bobeň. Praví tudi, pa tisti gospod sploh nima smisla za gledališče, ker raje hiti že po prvem aktu pit kavo v bližino k nemškim sorodnikom, kjer se boljše počuti. Dotičnega gospoda naprosimo, naj drugo raje opusti svoje kritike, da s svojimi neresničnimi trditvami ne spravlja igralce in gledališki odbor v slabo voljo, ter naj svojo duševno moč raje uveljavi na Savi v «Schießklubu», kjer, kakor se rad pohvali, sodeluje. Tu naj se raje agitatorično pripravlja za volitve, kjer bo, kakor je zaupal fajmoštru, volil z Nemci. Pa brez zamere! Na svidenje!

Na Črnivcu pri Mošnjah je umrl včeraj zjutraj g. Franc Kocjančič, kamnosek in predsednik krajnega šolskega sveta. Zapustil je osmero nepreskrbljenih otrok. N. v. m p.!

Nakelški vodovod. K tozadevni notici v našem sobotnem listu imamo še dostaviti, da je vodovod za Malo Nakelo Pivka in Cegelnica izgotovila tvrdka Peter Majdič v Kranju in sicer glasom mnogih izjav v najlepšem redu. Ta vodovod je zanimiv vsled svojega podzemeljskega rezervarja, kakršnega nima blizu kje drugi vodovod.

Napad. Ko se je pred kratkim 61letni posestnik Janez Markun iz Bašelja v kranjskem okraju peljal iz Preddvora domov, so ga na okrajni cesti blizu Zgornje Bele napadli trije, s palicami oboroženi možje. Eden ga je tako udaril, da je obležal. Njegov konj je prišel proti eni uri po polnoči sam domov. Markun je dobil težke poškodbe in si je tudi eno rebro zlomil. Ko se je proti jutru zopet zavedel, se je le s težavo privlekel domov.

Požigalec. Iz Kamnika poročajo: 25. m. m. proti deseti uri ponoči je zgorel kozolec Marije Kacelj iz Terzina, vreden kakih 400 kron. Sosedom se je posrečilo ogenj lokalizirati ter na ta način rešiti s slamo krito hišo Apolonije Ručigaj, ki je bila oddaljena samo sedem korakov. Kozolec je najbrže nekdo zažgal. Osumljen je nek 28letni delavec iz Trzina, katerega so tudi prijeli in ter ga izročili kamniškemu okr. sodišču.

Poziv vojaški taksi zavezanim osebam, naj se zglasé. Po zakonu z dne 10. februarja 1907. l. (drž. zak. št. 30) se morajo vse vojaški taksi zavezane osebe dotlej, da prestane njihova dolžnost vojaške takse, zglasiti vsako leto v mesecu januarju na tisti občini, v kateri imajo 1. dne januarja tega leta svoje bivališče. Oprostitev osebne dohodnine ali nadomestilne takse za službo, ki se pričakuje ali ki je nastopila v prejšnjem letu zaradi tega, ker dohodek ne presega 1200 K, ali iz drugih vzrokov, ne odvezuje dolžnosti zglasiti se. Zglašati se je moči ali pismeno ali ustno. Pismeno zglasitve se morajo opraviti tako, da se vpošljeta občini dva v vseh razpredelkih z različno pisavo popolno in resnično izpolnjena zglasilna obrazca. Zglasilni obrazci se dobivajo brezplačno pri c. kr. okrajnem glavarstvu in pri občinskem načelstvu. Zglasile se vpošljajo v kraljevinah in deželah, zastopanih v državnem zboru, poštnine prosto. Zglasilni obrazci so tako urejeni, da se lahko, zloženi in naslonjeni, oddajo na pošto, ne da bi se uporabil poseben ovitek. Ustne zlasitve vpisuje občina v oba zglasilna obrazca. Zglasitve, ki se podajo po kakem posredniku, ne odvezujejo zglasilnega zavezanca odgovornosti za izpolnjevanje naložene mu dolžnosti. Zglasilnim zavezancem, ki predpisane zlasitve ne podajo pravočasno ali ki jo podajo v bistvenih točkah nepopolno, se lahko naloži do 50 K denarne kazni. Vojaški taksi zavezane osebe, ki v svojih glasilih vedoma kaj. zamolčé ali se zakrivijo neresničnih napovedi, zapadejo — ako dejanje ne osnuje učina kaznivega dejanja, ki se naj kaznuje po občem kazenskem zakonu — denarnim kaznim do 500 K. če so dane posebne obtežilne okolnosti, do 1000 K. Naložene denarne kazni se izpremené v zaporne kazni, ako se ne dadó izterjati. Vrhutega je tedaj, če se zglasitev ni podala pravočasno ali se je podala nepopolno, političnemu oblastvu dano na volje na podstavi znanih podatkov ali pa takih, ki se poizvedó uradoma, brez obotavljanja prirediti vojaško takso.

Gorenjci! Zahtevajte „Gorenjca„ po vseh gostilnah in kavarnah!

Senzacionelni članek priznala ravnokar izišli časnikarski katalog 1911 zavzemajoče vodilno mesto av srijske anončne ekspedicije M. Dukes nasl. (Dunaj I, Wollzeile 9) na prvem mestu. Njega ekscelenca g. sekcijski načelnik dr. Viktor Mataja je dovolil lastniku tvrdke Maksu Augenfeldu in Emerichu Lessnerju, da se uporabi epohalno predavanje, ki ga je Nj. ekscelenca pred kratkim imel: „Reklama v trgovskem življenju" kot uvodnik časnikarskega kataloga. Iz tega priznanega in poklicanega peresa je izšlo smer kazoče delo, ki je vzbudilo po vsem industrijskem in trgovskem svetu največje zanimanje. Katalog sam je, kakor vedno, izredno zanesljiv in natančen vodnik po dnevnem in periodičnem časniku celega sveta ter je največje vrednosti za vsakega trgovca.

Loterijska srečka dne 8. januarja t. l.

Gradec 86 34 26 48 23

Peter Kobau

sedlar in tapetnik v Kranju

nasproti hotela „Nova pošta"

se priporoča slavnemu občinstvu za vsa v njegovo stroko spadajoča dela, kakor tudi 10 3—1

vozove in sanke.

Delo se izvršuje točno, trpežno, po solidnih cenah.

Velika izbera bele in črne žime

po jako znižani ceni, kakor tudi

morska trava.

Imam vedno veliko popolnoma izvršene

posteljne oprave

v zalogi od 30 K naprej.

Odda se s 1. svečanom v najem 8 2—1

hiša in sadni vrt

na Hujah štev. 8.

Stanovanje

v prvem nadstropju hiše št. 53 se takoj odda.

Več pove lastnica Marija Mayr v Kranju. 9

Hotel Trabesinger, Celovec

Velikovška cesta št. 5

se priporoča potnikom, ki prenočujejo v Celovcu.

Tukaj najdejo lepe, snažne in pozimi zakurjene sobe po 1 K do 5 K, okusne jedi, dobro pijačo poceni. — Veliko dvorišče za vozove in tri hleve za konje. Za zabavo služi kegljišče, pozimi zakurjeno, — Poleti sediš na senčnatem vrtu. V tem hotelu najdete vsak dan prijetno slovensko družbo, posebno ob sredah zvečer. — Velike dvorane za shode in veselice. Na kolodvoru pričakuje gostov domači omnibus. 281 —5 Lastnik: Ivan Millonig.

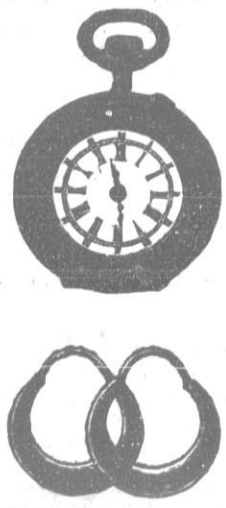

191 52-21

Rudolf Rus

urar v Kranju

priporoča slavnemu občinstvu svojo največjo zalogo ur, zlatnine in srebrnine i. t. d. Ker imam direktne zveze s tovarnami in ne kupujem od prekupčevalcev, možno mi je vsakovrstno blago oddajati po čudovito nizkih cenah.

Z odličnim spoštovanjem

Rudolf Rus.

Popravila točno in ceno.

Ustanovljeno l. 1885.

Ceniki zastonj in poštnine prosto.

Garantirano pristni francoski

konjak

287 3—3

se dobiva v kavarni **K. Jäger.**

Kathreiner Kneippova sladna kava

služi zaradi svojih nedosežnih vrlin vsak dan na milijone ljudem. Edina prava družinska kava! Po ceni in zdrava.

Zagrebški **Franck** z

kot tovarniško znamko

priporočujemo kot priznano ***najboljši*** *pridatek za kavo!*

Malo posestvo

se takoj iz proste roke **proda v Rovtih pri Podnartu,** hiš. štev. 7. — Posestvo obstoji iz hiše in gospodarskega poslopja, treh njiv na 9 mernikov posejanja, 2 lepih sadnih vrtov, lepo zaraščenega gozda, ki meri 2·5 orala. Poslopji sta v najboljšem stanu in kriti s skalicami. Tu bi bilo najbolj prikladno za kuhanje žganja, ker je mnogo sadja. Oddaljenost je od postaje Podnart 30 minut, od farne cerkve in šole Ovsiše 20 min. Skupna cena znaša 6000 kron, dasiravno so sama na sebi že gospodarska poslopja toliko vredna. Nakupna cena znaša samo polovico cene.

Hiša z vrtom

se **proda** po jako nizki ceni, **v Dolenji vasi** nad Škofjo Loko. Enonadstropna hiša, je malo bolj v slabem stanju. Vrt meri blizu 1 orala. Skupna cena znaša 2400 kron. Jako primerno bi bilo to poslopje za kakega obrtnika, katere si bodi stroke, ker je vas v bližini mnogih drugih vasi. — Gotovi kupci za prvo ali drugo posestvo naj se blagovolijo oglasiti v 290 3—3

posredovalnici Lovr. Rebolja v Kranju.

Popolnoma varno in najbolje naložite svoj denar v

Kmečki posojilnici v Ljubljani

(nasproti Figovca :: v lastni hiši :: Dunajska cesta.)

Kmečka posojilnica v Ljubljani podpira kmetovalce in je pravi kmečki denarni zavod.

Vloge se obrestujejo po 4 ½ %.

V kmečki posojilnici je naloženo :: že nad 20 milijonov kron. ::

Rezervni zaklad čez 400.000 kron.

Za varnost pa še neomejeno jamči nad 3000 članov.

Kmečka posojilnica je edin slovenski denarni zavod, ki je vpeljal hišne nabiralnike vlog. 6 26—1

Kmečka posojilnica sprejema hranilne knjižice drugih denarnih zavodov kot gotov denar.

Prosi se za pozor pri nakupu!

Ne izogibajte se poštene trgovine! Prodajam zaradi pomanjkanja prostora po lastnih tovarniških cenah svojo bogato zalogo: Špecerijskega, kolonijalnega blaga, stekla, dijamantov, vsakovrstnih suhih in oljnatih barv, posode vseh vrst. Izdelujem vsa steklarska dela cenejše kakor vsaka druga tvrdka v Kranju. Opozarjam tudi še na najboljši premog. Priporočam najboljši salonski petrolej, kateri lepše sveti ter ga manj pogori, po isti ceni kakor vsaka druga tvrdka v Kranju. To mi je mogoče, ker sem v direktni zvezi s tovarnami. Obenem se priporočam p. n. cenjenemu občinstvu za obilen obisk s spoštovanjem

J. Evg. Potrebin

Kranj, Glavni trg 286 13—5

v sredini med Omersom in Besenčanom.

Najboljši češki nakupni vir.

Ceno posteljno perje!

1 kg sivega dobrega puljenega 2 K, boljšega 2 K 40 h; prima polbelega 2 K 80; belega 4 K; belega, puhanega 4 K 10 h; 1 kg velefinega snežnobelega puljenega 6 K 40 h, 8 K; 1 kg puha, sivega 6 K, 7 K; belega5 finega 10 K; najfinejši prsni puh 12 K. Kdor vzame 5 kg, dobi franko.

Izgotovljene postelje

iz gostonitega, rdečega, modrega, belega ali rmenega nankinga, **pernice,** 180 cm dolga, 120 cm široka, z **dvema zglavnikoma,** vsak 80 cm dolg, 60 cm širok, napolnjen z novim, sivim, jako stanovitnim puhastim **posteljnim perjem** 16 K; **napol puh** 20 K; **puh** 24 K; **same pernice** po 10 K, 12 K, 14 K, 16 K; **zglavnice** 3 K, 3 K 50, 4 K; **pernice,** 200 cm dolge, 140 cm široke, 13 K, 14 K 70 h, 17 K 80 h, 21 K; **zglavnice** 90 cm dolge, 70 cm široke 4 K 50 h, 5 K 20 h, 5 K 70; **spodnje pernice** iz mo nega, črtanega gradla 180 cm dolge, 116 cm široke 12 K 80 h, 14 K 80 h.

Razpošiljanje po povzetju od 12 K naprej franko. Dovoljena je zamena. Za neugajajoče se denar povrne.

S. Benisch, Dešenic št. 821, Češko.

Obsežni ceniki zastonj in franko. 192 50—21

Martinova cesta 20 Postajališče električne cestne **R. Lang** **Martinova cesta 20** železnice pri šentpeterski cerkvi. 180—24

LJUBLJANA ::: Zalagatelj društva c. kr. avstr. drž. uradnikov

Bogata zaloga pohištva vsake vrste v vseh cenah. Ogledala, slike v vseh velikostih.

Popolna oprava za vile. Specijaliteta: Gostilniški stoli.

Pohištvo iz železa, otroške postelje in vozički po vsaki ceni.

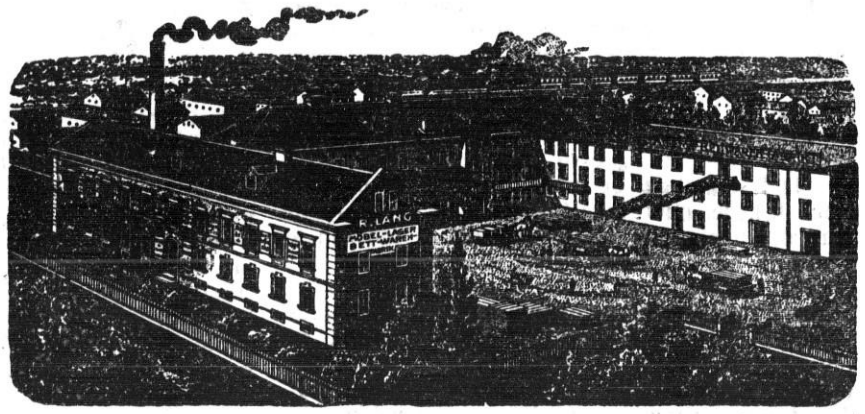

Modrcel iz žičnatega omrežja, afričanske trave ali žime, prve vrste vedno v zalogi.

Za spalno sobo od 180 gld. naprej. Divan z okraski.

Oprave za jedilne sobe, salone, predsobe, cele garniture.

Za sobo; postelja, nočna omarica, umivalna miza, obešalnik, miza, stensko ogledalo.

Specijaliteta v nevestinih balah. Veliki prostori, prilično in v I. nadstropju. Čudovito poceni za hotele, vile in za letovišča 52 gld.

Za trpeče na želodcu!

Vsem onim, ki so si nakopali po prehlajenju ali prevžitju želodca ali po zavžitju pomanjkljive, težko prebavljive, pregorke ali premrzle jedi ali po neenakomernem življenju bolezen v želodcu, kakor:

želodčni katar, krč v želodcu, bolečine v želodcu, težko prebavo ali zaslizenje

se priporoča s tem dobro domače zdravilo, čigar izvrstni učinki so preizkušeni že mnogo let. To je

zeliščno vino Huberta Ullricha.

To zeliščno vino je pripravljeno iz izvrstnih, zdravilnih zelišč in dobrega vina ter okrepča in poživlja prebavni organizem človeka. Zeliščno vino odstranjuje motenje v prebavi ter učinkuje pospešujoče na stvaritev nove in zdrave krvi.

Pri pravočasni vporabi zeliščnega vina se zaduši ponavadi želodčne bolezni že v kali. Nikar naj bi se torej ne zamujalo, rabiti ga pravočasno. Pojavi, kakor; **glavobol, kolcanje, zgaga, napihovanje, slabosti z bruhanjem,** ki nastopajo pri **zastarelih želodčnih boleznih** tem silneje, nehajo večkrat že po parkratnem pitju.

Zaprtja in njega neprijetne posledice, kakor **tesnobe, bolečine radi kolike, utripanje srca, pomanjkanje spanca,** kakor tudi zastajanje krvi v jetrih, vranici, in v okrožju sedalnih žil (hemeroide) se odstrani po zeliščnem vinu včasih jako hitro, zeliščno vino **odstranjuje neprebavljivost** in neprebavljive snovi iz želodca in črevesa.

Slabotno, bledo lice, krvno pomanjkanje, pojemanje moči so večjidel posledice slabe prebave, pomanjkljivega krvnega sestajanja in bolnega stanja jeter. Pri **pomanjkanju slasti** v spremstvu **živčne utrujenosti** in slabega **razpoloženja,** kakor tudi **vednem glavobolu** in **brezspalnih noči,** ginevajo večkrat osebe. **Zeliščno vino** daje oslabeli življenski sili nov impuls. Zeliščno vino zvišuje slast, pospešuje prebavo in prehrano, vzpodbuja izmenjavo snovi, pospešuje krvno rast, pomirjuje razburjene živce in daje novo **veselje do življenja.** Mnogotera priznanja in zahvalna pisma to dokazujejo.

Zeliščno vino se dobiva v steklenicah po K 3·— in K 4·— v vseh lekarnah **v Kranju, Kamniku, Škofji Loki, Radovljici, Tržiču, na Jesenicah, v Idriji, na Vrhniki, v Litiji, v Ljubljani** i. t. d., kakor tudi v vseh večjih in manjših krajih Kranjske in Avstro-Ogrske sploh. Tudi razpošiljajo lekarne 3 in več steklenic v vse kraje Avstro-Ogrske.

Pred ponaredbami se svari!

Zahteva naj se izrecno

Huberta Ullricha zeliščno vino

Moje zeliščno vino ni tajno sredstvo; snovi so: Malaga vino 450,0, vinski spirit 100,0, glicerin 100,0, rdeče vino 240,0, jarčebinka 150,0, sok čemaže 320,0, fenhel, janež, amerikanska korenina, encijan, kalmus po 10,0. Te snovi naj se meša. 219 18—6